

احادیث و روایات

قال رسول الله (ص) :
 مَا مِنْ عَبْدٍ يَخْلُصُ الْعَمَلَ لِلَّهِ تَعَالَى أَرْبَعِينَ يَوْمًا إِلَّا
 ظَهَرَتْ يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ .

ہر کہ اعماش را تا چهل روز با خلوص انجام دهد، چشمهای حکمت از
 جانش جوشیدن می گیرند .

مَخْلَصُ الْمَاءِ : آب صاف گردید .
 أَخْلَصَ الطَّاعَةَ : عبادت را با خلوص انجام داد .
 يَنَابِيعُ ، جَمْعُ بِنُوعٍ : چشم

خالص به آبی گویند از آنچه که او را کدر و
 تیره میسازد خالی باشد طلای خالص به
 طلائی گفته میشود که از فلزات دیگر عاری
 باشد، و اما معنای اخلاص در عبارت آنستکه
 قصد و نیت انجام دهنده آن از همه
 شوائب پاک باشد و عمل را تنها بخاطر
 پروردگار انجام داده باشد، اگر عملی را
 بعنوان خودنمایی انجام دهیم بدون شک
 ریا بوده باطل خواهد بود، و اما قصد

اخلاص

اخلاص چیست

اخلاص از کلمه خلاص و خالص اشتقاق
 یافته، خالص چیزی گفته میشود که از
 چیزهای اضافی برکنار باشد مثلاً آب

مشوب آنست که درانجام عمل علاوه بر قصد قربت بطور ضمنی و غیرمستقل قصدهای دیگری نیز داشته باشیم بعنوان مثال کسی که روزه می‌گیرد علاوه بر قصد قربت تندرستی و نشاط تن را نیز در نظر بگیرد و یا کسی که بخاطر خدا دنبال تحصیل علم می‌رود معزز و محترم بودن در بین مردم را نیز در نظر گرفته باشد چنین اعمالی خالص مطلق نبوده از اضافات برکنار نیستند، بالاترین مراتب اخلاص، اخلاص مطلق است و آن خلوصی است که شایسته‌ترین بندگان خدا (صدیقین دارا میباشند) اینگونه افراد در انجام کارها جز خدا هدف و انگیزه‌ای ندارند حتی خویشین را از پاداش‌های اخروی و نجات از عذاب الهی رها نیده‌اند. چه کسی مخلص است؟

در اینجا این بحث پیش می‌آید که آیا هرکسی می‌تواند در انجام کارها نیت خالص داشته باشد؟ یا آنکه خلوص در نیت ارتباط مستقیمی با هویت روحی انسان دارد اگر فردی تمام هدفش و همه وجودش خدا باشد بر اساس نظریه اتحاد عاقل و معقول در انجام هرکاری جز خدا قصد و نظری نخواهد داشت چه رابطه عشق و محبت ایجاب می‌کند آنچه را که محبوب دوست دارد مورد علاقه و تعلق او نیز قرار گیرد و همه انگیزه‌های او بازگشت بخدا خواهد کرد و مانند ابراهیم او هم ترک علایق را همه و همه بخاطر خدا انجام خواهد داد

بنابراین افرادی که جز خدا انگیزه‌هایی دارند هیچگاه نمی‌توانند از اخلاص برخوردار باشند چه محرک اصلی در انجام کارها همان انگیزه‌های نفسانی آنان خواهد بود روی این مقدمه اگر کسی خداشناس واقعی نباشد در انجام اعمال عبادی هیچگاه طعم خلوص در نیت را نخواهد چشید بنابراین بجای اینکه افراد در تصحیح نیت خود تلاش کنند خویست اول همه وجود و هستی خود را از غیر خدا پاک سازی نمایند و آنچه که غیر خداست از خانه دل بیرون بریزند تا بتوانند در انجام اعمال با خلوص دست یابند.

ارزشمندی اعمال در چیست؟

ملاک و معیار در ارزشمندی اعمال خلوص در نیت است روی این اصل باید در انجام اعمال عبادی بر نیت‌هایی که محرک و انگیزه آن اعمال هستند توجه و اهتمام داشت نه باصل اعمال و فراوانی آنها چه هزاران عمل بدون خلوص پذیرفته درگاه الهی نخواهد شد علی علیه السلام در این باره میفرماید: لا تهتموا لقله العمل و اهتموا للقبول یعنی برای کمی اعمال غصه نخورید بلکه اهتمام و مراقبت شما در پذیرش و عدم آن باید باشد یعنی بیشترین دقت‌ها را در نیت‌های اعمال خود بکار برید نه آنکه توجه و اهتمام شما تنها در فراوانی اعمال باشد زیرا همه اعمالی که فاقد نیت خالص باشند بی‌ارزش خواهند بود نکته

خدا انجام میدهی و دوست نداری که مردم ترا ستایش کنند ولی اگر کسی عملی را بخاطر خدا انجام داده باشد و از اینکه مردم برانجام آن عمل آگاهی یافته‌اند درخود احساس سرور نماید ریا محسوب شده باطل خواهد بود زیرا عمل را بخاطر خوشایندی مردم انجام نداده بوده است حضرت عیسی به حواریون خود دستور میداد هرگاه روزه گرفتید پشت لبهای خود

جالب دیگری که باید بدان توجه فراوان داشت اینست که بجای کمیت باید به کیفیت پرداخت اگر اعمال دارای کیفیت خوبی باشد همان باعث نجات و رستگاری خواهد بود اگرچه اندک و قلیل باشد .

امام جعفر صادق علیه السلام میفرمود :
 ان ربکم لرحیم لشکر القلیل ان العبد لیعلی رکتین یریدبها وجه الله فید خله الله به الجنه یعنی خداوند اعمال اندک را که از خلوص برخوردار است مورد توجه قرار داده انجام دهنده آنرا به بهشت برین وارد میسازد ممکن است شخصی با خواندن دو رکعت نماز خالص درجوار رحمت خدا قرار گیرد چه رسول خدا میفرمود : اخلص العمل یجزک منه القلیل عمل را با خلوص انجام ده چه همان عمل اگرچه اندک باشد ترا کفایت خواهد کرد .

نشانه اخلاص

عمل خالص عملی است که انجام دهنده آن جز رضای خدا انگیزه‌ای نداشته باشد و تعریف و تحسین مردم بهیچوجه محرک او نبوده باشد بنابراین نشانه اخلاص آنست که خوشایندی مردم محرک عمل نبوده باشد گرچه پس از آگاهی و اطلاع مردم انسان درخود احساس شادی و سرور نماید لذا رسول خدا نشانه عمل خالص را اینچنین توصیف مینماید : تعمل لله لاتحب ان تحمه علیه یعنی عمل را برای

